

**ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ԱՍՏՎԱԾ ՆԿԱՐԱԳՐՎԱԾ ՈՐՊԵՍ ՄԱՐԳ (ՄԱՐԳԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ)
SPECIAL TOPIC: GOD DESCRIBED AS HUMAN (ANTHROPOMORPHISM)**

I. Այսպիսի լեզուն (այսինքն՝ մարդուն առնչվող՝ մարդկային տերմիններով Աստծո բնութագրությունը) շատ տարածված է ՀԿ-ում (մի քանի օրինակներ)

Ա. Ֆիզիկական մարմնի մասեր

1. Աչքեր – Ծննդ. 1:4,31, 6:8, Ելից 33:17, Թվոց 14:14, 2 Օր. 11:12, Չաք. 4:10
2. Ձեռքեր – Ելից 15:17, Թվոց 11:23, 2 Օր. 2:15
3. Բազուկ – Ելից 6:6, 15:16, 2 Օր. 4:34, 5:15
4. Ականջներ – Թվոց 11:18, 1 Թագ. 8:21, 4 Թագ. 19:16, Սաղմ. 5:1, 10:17, 18:6
5. Դեմք – Ելից 33:11, Ղևտ. 20:3,5,6, Թվոց 6:25, 12:8, 2 Օր. 31:17, 32:20
6. Մատներ – Ելից 8:19, 31:18, 2 Օր. 9:10, Սաղմ. 8:3
7. Չայն – Ծննդ. 3:9,11,13, Ելից 15:26, 19:19, 2 Օր. 26:17, 27:10
8. Ոտքեր – Ելից 24:10, Եզեկ. 43:7
9. Մարդկային կառուցվածք – Ելից 24:9-11, Սաղմոս 47, Ես. 6:1, Եզեկ. 1:26
10. Տիրոջ հրեշտակը – Ծննդ. 16:7-13, 22:11-15, 31:11,13, 48:15-16, Ելից 3:4,13-21, 14:19, Դատ. 2:1, 6:22-23, 13:3-22

Բ. Ֆիզիկական գործողություններ (տե՛ս օրինակներ)

1. Ստեղծագործության մեխանիզմի վերաբերյալ խոսելը – Ծննդ. 1:3,6,9,11,14,20, 24,26
2. Քայլելը (այսինքն՝ քայլելու ձայնը) – Ծննդ. 3:8, Ղևտ. 26:12, 2 Օր. 23:14, Ամբ. 23:14
3. Նոյի տապանի դուռը փակելը – Ծննդ. 7:16
4. Չոհերը հոտոտելը – Ծննդ. 8:21, Ղևտ. 26:31, Ամովս 5:21
5. Իջնելը – Ծննդ. 11:5, 18:21, Ելից 3:8, 19:11,18,20
6. Մովսեսին թաղելը – 2 Օր. 34:6

Գ. Մարդկային զգացմունքներ (մի քանի օրինակներ)

1. Չղջում՝ ափսոսանք – Ծննդ. 6:6,7, Ելից 32:14, Դատ. 2:18, 1 Թագ. 15:29,35, Ամովս 7:3,6
2. Բարկություն – Ելից 4:14, 15:7, Թվոց 11:10, 12:9, 22:22, 25:3,4, 32:10,13,14, 2 Օր. 6:15, 7:4, 29:20
3. Խանդը՝ նախաձախնդրությունը – Ելից 20:5, 34:14, 2 Օր. 4:24, 5:9, 6:15, 32:16,21, Հեսու 24:19
4. Չզվելը՝ նողկալը – Ղևտ. 20:23, 26:30, 2 Օր. 32:19

Դ. Ընտանեկան տերմիններ (մի քանի օրինակներ)

1. Հայր
  - ա. Իսրայելի – Ելից 4:22, 2 Օր. 14:1, Եսայի 1:2, 63:16, 64:8, Երեմ. 31:9, Ովս. 11:1
  - բ. թագավորի – 2 Թագ. 7:11-16, Սաղմ. 2:7
  - գ. հայրական արարքների փոխաբերություններ – 2 Օր. 1:31, 8:5, 32:6-14, Սաղմ. 27:10, Առակ. 3:12, Երեմ. 3:4,22, 31:20, Ովս. 11:1-4, Մաղ. 3:17
2. Ծնող՝ Ովս. 11:1-4
3. Մայր՝ Ես. 49:15, 66:9-13 (կերակրող մոր նմանությունը)
4. Երիտասարդ հավատարիմ սիրեցյալ՝ Ովսես 1-3

II. Այսպիսի լեզվի կիրառության պատճառները

Ա. Աստծուն անհրաժեշտ է, որ Իրեն հայտնի մարդկանց: Չկա մեկ ուրիշ բառապաշար, այլ միայն այս մեղավոր, աշխարհիկ բառապաշարը: Աստծո մասին ամենատարածված հասկացությունը որպես արական սեռի ներկայացուցիչ մարդաստվածության՝ անտրոպոմորֆիզմի օրինակներից մեկն է, քանի որ Աստված հոգի է:

- Բ. Աստված վերցնում է մարդկային կյանքի ամենանշանակալի ոլորտները և դրանք կիրառում Իրեն հայտնելու ընկած՝ մեղավոր մարդկությանը (հայր, մայր, ծնող, սիրեցյալ):
- Գ. Չնայած որ ժամանակ առ ժամանակ սա անհրաժեշտություն է (այսինքն՝ Ծննդ. 3:8), սակայն Աստված չի ուզում սահմանափակվել որևէ ֆիզիկական ձևի՝ կազմվածքի մեջ (տես՝ Ելից 20, 2 Օրինաց 5):
- Դ. Ամենամեծ մարդաստվածության օրինակը եղավ Հիսուսի մարմնացումը: Աստված ֆիզիկական, շոշափելի մարմին առավ (տես՝ 1 Հովհ. 1:1-3): Աստծո պատգամը դարձավ Աստծո Խոսքը (տես՝ Հովհ. 1:1-18):

III. Համառոտ հետաքրքիր քննարկման համար կարդացեք Գ. Բ. Կայերդի, *Աստվածաշնչի լեզուն և Պատկերները*, գլուխ 10, «Մարդաստվածություն», (G. B. Caird, *The Language and Imagery of the Bible*, chapter 10, "Anthropomorphism,") Միջազգային Ստանդարտ Աստվածաշնչի Հանրագիտարանում /The International Standard Bible Encyclopaedia/, էջ՝ 152-154: